

'Osaava tiedonhaku työterveyshuollossa'

Erikoistumiskoulutusta verkkokurssina

TTHVYO

Raportti verkkokurssin toteuttamisesta

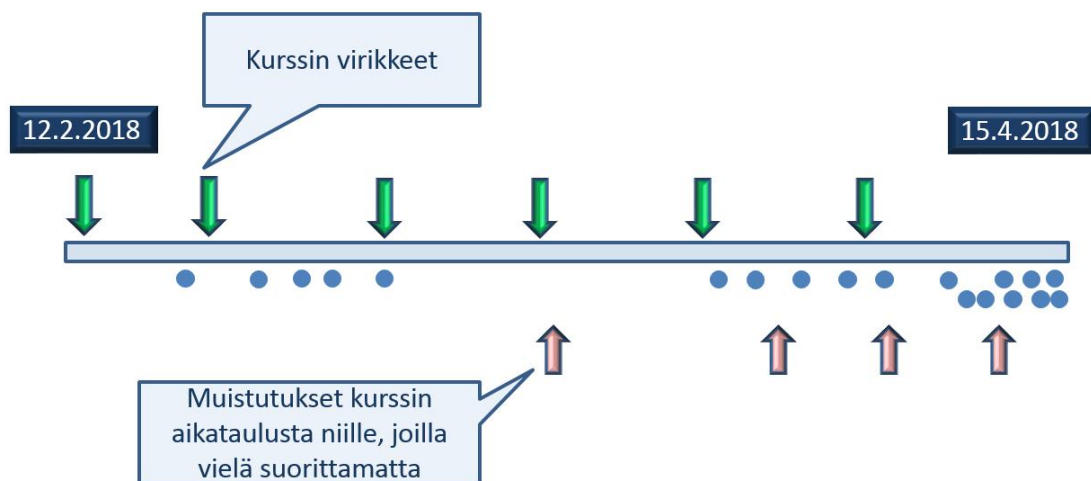
dos. Kalle Romanov

25.4.2018

Verkkokurssin taustaa ja sisältökuvaus

Keväällä 2018 toteutettiin moderoituina verkkokurssina TTHVYOssa koulutus aiheena on tietokantojen ja verkkopalvelujen tehokas hyödyntäminen työterveyshuollossa. Tämän aihepiirin koulutusta on myös aiemmin toteutettu TTHVYOssa mutta tuolloisen kurssin ylläpito ja kehittäminen päättyi joten sisällön vanhentumisen myötä se poistettiin käytöstä jo useita vuosia sitten.

Koulutuksen tavoitteeksi asetettiin osallistujien tietojen ja taitojen lisääminen työterveyshuollossa tarvittavien tietokantojen ja verkkopalveluiden tietosisällöstä. Samalla oli tavoitteena kehittää osallistujien yleisiä tiedonhakutaitoja. Kurssin käytettävyys ja havainnollisuus pyrittiin optimoimaan tuottamalla kurssimateriaali lyhyinä videoluentoina. Lisäksi harjoitustehtävistä valtaosassa oli tarjolla suoritepalautteeseen liittyvä mallivastaus videon muodossa. Toisin kuin TTHVYO:n itseopiskelukurssit tämä koulutus toteutettiin aikataulutettuna aktiivikurssina, jonka aikana kouluttaja (KR) lähetti kurssilaisille virikkeitä, antoi tukea ja neuvontaa. Kurssin suoritus aika oli 12.2.2018 -15.4.2018 ja laajuus 10h (kuva 1).

Kuva 1. Sähköpostivirikkeiden ja muistutusten ajoittuminen sekä verkkokurssin suoritus kertyminen

Toteutus

Verkkokurssilla osallistujat perehtyivät eri tietokantojen rakenteeseen ja käyttöperiaatteisiin sekä myös tietokantojen eroavaisuuksiin ja päällekkäisyyksiin. Multimedian muodossa toteutettujen lyhytluentojen painopiste oli tiedollisessa sisällössä, johon liittyivät eri käyttötekniikoiden demonstraatiot. Kurssin aikana osallistujilla oli pääsy Terveysportin kaikkiin tietokantoihin, joten opiskelu mm. kotoa käsin mahdollistui ilman rajoituksia. Kurssin aineistot opiskeltuaan kukin osallistuja ilmoittautui kouluttajalle, joka tarkasti suorituksen ja lähetti suoritustodistuksen s-postilla. Kurssin suorittamiskriteerinä oli kaikkien kurssimateriaalien opiskelu ja harjoitustehtävien suorittaminen.

Kurssin sisältö on liitteessä 1. Sen toteutuminen sujui hyvin eikä käytännön pulmia ilmennyt. Kurssille ilmoittautui alunperin 33 henkilöä, kurssialueelta poistui sen kestäessä joitakin osallistujia, lopullinen kurssilaisten lukumäärä oli 27 henkilöä. Näistä erikoistuvia oli 20, kouluttajia 6 ja muita 1 kpl. Määräaikaan 15.4.2018 mennessä kurssin oli kokonaisuudessaan suorittanut 19 henkilöä. Kurssille osallistuvista erikoistuvista lääkäreistä kurssin suoritti 15/20 eli 77% ja ilmoittautuneista kouluttajalääkäreistä suoritti 4/6 (67%) kurssin.

Ajankäyttö

Kurssin ajankäyttötieto Moodlen lokitiedosta saatiin kerättyä valtaosasta suorittajista (15/19), keskiarvo on 365 min eli laskettuna 45min oppitunteina 8.1 tuntia (ajankäytön minimi oli 190 min ja maksimi 780 min). Osallistujat suorittivat verkkokurssia keskimäärin 8 kalenteripäivän aikana, eli keskimääräinen ajankäyttö opiskelupäivää kohti oli 45 minuuttia.

Ajankäytön mittausta perustuu lokitietoon, jonka perusteella opiskeluun kuluneen ajan laskenta keskeytyy jos oppija ei kurssialueella tee mitään 15 minuuttia.

Kurssipalaute

Palaute kerättiin Moodlessa ja kurssin suorittaneista antoi palautetta 17/19 eli 89%. Palauteosioina käytettiin TTHVYO:n vakiintunutta materiaalia. Lisäksi s-postilla tuli jonkin verran palautetta suoraan kouluttajalle.

'Kurssista oli minulle hyötyä'

5 Täysin samaa mieltä	88%
4	6%
3	6%
2	0%
1 Täysin eri mieltä	0%

'Kurssin toteutus sopi mielestäni aiheeseen hyvin'

5 Täysin samaa mieltä	76%
4	24%
3	0%
2	0%
1 Täysin eri mieltä	0%

'Tuutorointia oli riittävästi saatavilla'

5 Täysin samaa mieltä	53%
4	47%
3	0%
2	0%
1 Täysin eri mieltä	0%

Kurssilaisen oma ajankäyttöarvio kurssin suorittamisesta

10-20 tuntia	76%
alle 10 tuntia	24%

Vapaat tekstipalautteet

”Nämä asiat edistivät oppimistani tai toimivat kurssilla hyvin”

- Tehtävien vastaukset sai vastaamisen jälkeen tarkistaa videolta.
- Selkeät ohjevideot
- Pakollinen toisto
- Harjoitustehtävät olivat mielenkiintoisia ja oppimaan haastavia.
- Lyhyet videot ovat oivallinen tapa tämänlaiseen kurssiin. tulee selväksi lyhyelläkin vinkillä ja pääsee itse kokeilemaan asioita käytännössä.
- Harjoitustehtävät olivat hyödyllisiä ja tosi kiva nähdä mallivastaukset videoina. Videot kaikenkaikkiaan tosi hyvin toteutettuja ja paljon helpompia seurata kuin power pointit. Hyvä myös että videot riittävän lyhyitä että ei keskittyminen herpaannu.
- Riittävän lyhyet informatiiviset videoklipit, jotka saattoi tarvittaessa katsoa useammankin kerran. Yhteiset kurssitunnukset, joilla pääsi kotikoneeltakin kätevästi Terveysportin - toimi h hyvin ! Kouluttaja oli työterveyshuollon toimintaa ajatellen hyvin koostanut käytännön arjessa hyödynnettäviä tietoja, linkkejä ja niiden käytön osaamista.
- Teknisesti toimi riittävän hyvin.
- Opastavat videot, sopivan pieniin osiin paloittelut tehtävät.
- Tehtävät, videoluennot ja tentin tehtävien ratkaisut videolla
- Sopivan kokoiset osa-alueet, helppo tehdä, hyvä ohjeistus.
- Opetusvideot olivat erinomaisia, selkeitä
- Tehtävien vastaukset sai vastaamisen jälkeen tarkistaa videolta

”Näin kehittäisin kurssia”

- Lisää tehtäviä
- Tekniseen toimintaan sisään pääseminen ja sen sujumaan saaminen vei aikaa ja energiaa aluksi. Oletus opiskelijan teknisistä valmiuksista oli korkea.
- Harjoitustehtäviä voisi olla hieman enemmänkin.
- Kurssiin voisi lisätä kurssilaisten omia työssä eteen tulleita kysymyksiä/ tiedonhakua ja minkälaisia ratkaisuja tai tuloksia niissä on tehnyt.

-Tein hakuja aivan eri sanoilla kuin vastausvideolla oli käytetty, tästä johtuen sain vääriä vastauksia. Työpaikkakiusaamiselle tai häirinnälle on monta synonyymia englannin kielessä.

-Tämä pico lauseke tutkimusten hakua varten jäi jkv vielä auki, ehkä palaan tuohon videoluentoon vielä. harjoitusta vaatine vielä.

-Kurssi oli kokonaisuutena hyvä, 1 osio oli vähän sekava ja tuntui heti alkuun hiukan liian teoreettiselta ja tuli tunne, että palveleekohan kurssi käytännön lääkäriä mutta tth ja yhteistyötaho-osiot tuntuivat jo käytännönläheisemmiltä.

-Enemmän harjoitustehtäviä saisi olla niin oppi jäisi vielä ehkä paremmin mieleen, opetusmateriaalia saisi olla käytettävissä kurssin jälkeenkin jos jokin asiaa ehtii unohtua ennen kuin käytännössä taitoa tarvitsee

"Miten viet oppimaasi käytäntöön?"

-Tiedän nyt paremmin, miten löydän tietoa.

-Otan kurssilla esitetyjä tietokantoja aiempaa aktiivisemmin käyttöön.

-Hetki kokeilen tiedonhakua lehtijuttua varten

-Hiukan huonosti, koska työpaikalla ei ole mahdollisuutta käyttää Medlinea tai PubMedia saatikka Cochranea. Terveysportilla mennään.

-Todennäköisesti käytän Terveysporttia ja Googlea kattavammin.

-Kaikella tavalla, suunnittelen jatkossa tietojen hakua tarkemmin ja osaan paremmin rakentaa hakuja.

-Mesh asiasanajutut tuntuivat liian monimutkaisilta eivätkä ajankohtaisesti kovin tarpeellisilta tavallisessa työssäni joten niitä todennäköisesti en hyödynnä. Muuten tuli paljon hyviä vinkkejä eri tietokantoihin ja olen vinkannut monista jutuista jo työkavereilleni.

-Olen jo vienyt useammankin kerran

-Yritän pitää mielessä tiedonhakanavat ja käyttää niitä tarvittaessa.

-Vien käytäntöön

-Yritän ylläpitää oppimaani käytännön työssä ja monipuolistaa tekemiäni hakuja.

-Opin kurssilla uudelleen miten tiedonhakua voisi parantaa ja tätä osaamistahan käytännön työssä tarvitsee paljon

-Tiedän nyt paremmin, miten löydän tietoa.

Vapaata palautetta s-postilla suoraan kouluttajalle

[vastauksia kouluttajan lähettämään kurssin suoritekuittauksen viestiin]

-Hei. Kahlasin tiedonhakukurssin läpi. Oli vaikea, mutta tosi hyödyllinen.

-Erinomainen kurssi kaikin puolin, suorastaan imaisi mukaansa!

-Oli selkeät ja hyvät ohjevideot ja harjoitteet.

-Hyödyllinen ja käytännönläheinen kurssi. Tätä voi suositella kollegoille. Kiitos.

-Kiitos erinomaisesta kurssista! On ollut hienoa, että Terveysporttiin on ollut kurssin ajan sellaiset tunnukset, joilla on päässyt jopa kaikkiin Terveysportin sisältöihin. Nyt täytyy yrittää säännöllisesti hyödyntää opittua. Onneksi suoritettu kurssi jää videoklippeineen talteen!

-Sain monta hyvää vinkkiä arkityöhön! Kuinka kauan kurssin jälkeen videoita on mahdollista päästä vielä katsomaan? Minusta pub medin käytössä kaikkein vaikeinta oli englanninkielisten hakusanojen keksiminen!

-Kiitos kurssista, oli mielenkiintoista ja hyödyllistä, paljon uusia asioita minulle. Toivottavasti nuo opetusvideot ovat vielä käytössä pidempään (2 vuoden ajan, kuten muutkin Tthvyo:n Moodle-kurssit?). Ajanpuutteen vuoksi en ole välttämättä ehtinyt kaikkia asioita niin hyvin sisäistää, joten olisi kiva jos jatkossa voisi vielä tarkistaa myöhemminkin noista videoista.

-Kurssin opit on jo olleet ahkerassa käytössä, eli ehdottomasti on ollut hyötyä

-Tiedonhakutaitoja olisi ehdottomasti hyvä ja tarpeen opetella ja sitten pitää yllä myös eli suosittaisin tätä kyllä Mehiläisen työterveyslääkäreille lämpimästi!

Tervetuloa tiedonhakukurssille!

Työterveyslääkärillä on jatkuva tarve löytää nopeasti ajantasainen tieto, oli sitten kyseessä työperäisten altisteiden torjunta, toksikologia tai tuoreimmat viranomaismääräykset ja lainsäädäntö. Tämä verkkokurssi valmentaa näiden sähköisten työterveyshuollon tietolähteiden käyttöön. Koulutuksen materiaalit ovat lyhyitä videoluentoja (2-4 min), jotka perehdyttävät tietokantojen tietosisältöön ja käyttötekniikkaan. Omaa käyttötaitoa pääsee kehittämään harjoitustehtävillä, joiden ratkaisemiseen käytetään kotimaisia ja kansainvälisiä tietokantoja. Kurssi koostuu moduleista ja se soveltuu opiskeltavaksi myös pienemmissä osissa.

Kurssin suoritusvaatimuksena ovat sen kaikkien oppimateriaalien opiskelu ja kaikkien harjoitustehtävien suorittaminen.

Kouluttajana toimii dosentti Kalle Romanov, Helsingin yliopisto
(etunimi.sukunimi@helsinki.fi)

Lisätietoja: Lena Selänne, Helsingin yliopisto (etunimi.sukunimi@helsinki.fi)

Kurssista saa 10 teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen tuntia.

Kun olet suorittanut kurssin kaikki osat niin laita s-postia kouluttaja Kalle Romanoville.

Kurssi kuuluu lokikirjan osaamisalueeseen 9. Asiantuntijataidot ja hyvät ammattikäytännöt

  [Uutiset](#)

  [Kurssin keskustelualue \(Sana on vapaa\)](#)

  [Kurssin käyttöohjeita \(3s\)](#)

---

1. Tiedonhaku työvälineenä - tietoa ja taitoa

- Hakutaitojen hiominen - testaa lähtötilanteen tietotaitoasi!
- 1.1 Hyvät hakuehdot ja -tekniikka (4:30)
- 1.2 Tietotarpeen perusteellinen määrittely - PICO (3:56)
- 1.3 Hyvät hakusanat (4:03) - apua kansainväliseen tiedonhakuun
- 1.4 Googlen kehittynyt käyttö (1:08)
- 1.5 Google Scholar - akateeminen hakupalvelu (2:43)
- 1.6 Sujuva työasematyöskentely (4:39)
- Työterveyssanastoa englanniksi
- Harjoitus 1.1 - hiilimonoksidi
- Harjoitus 1.2 PICO rakenne
- Harjoitus 1.3 Akateeminen Google Scholar

- Linkki Google
- Linkki Google Scholar

2. Terveysportti, tietokannat ja työterveyshuolto

- [2.1 Työterveys ja kuntoutus -tietokannat \(2:58\) !\[\]\(b71552d33dbf62adf5e5199a70ee02bf_img.jpg\)](#)
  - [2.2 Lääkärin tietokannan hyötyaineistoja \(3:59\) !\[\]\(aed6947356668967079310026052edc0_img.jpg\)](#)
  - [2.3 Terveysportin metahaku \(2:20\) !\[\]\(f7af41ce0777e13bda91fa715111c02a_img.jpg\)](#)
  - [2.4 Terveystietokannan lähete, lomake ja muita työvälineitä \(1:20\) !\[\]\(1d505a46c82c5cefa23b88c2eee900ce_img.jpg\)](#)
  - [2.5 Terveysportin aineistoja potilaan itsehoitoon \(1:47\) !\[\]\(35522fe6386206890679adb7b63391b6_img.jpg\)](#)
  - [2.6. McMaster, laatuarvioitu viitetietokanta \(3:43\) !\[\]\(3e37ae08976ee7fa41b108254fcb66a7_img.jpg\)](#)
  - [2.7 DynaMed Plus -tietokanta \(4:09\) !\[\]\(be2bdf77bab097eb6ddf17878ba7ec4d_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.1 Liuottimet !\[\]\(f8936a35f239803f29013161729262d8_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.2 Yötyö ja ikä !\[\]\(e1133a641f38be314cd75f50ed4924a6_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.3 Oiremittaukseen menetelmää? !\[\]\(aee5e761ba1b99a3cd9435e499b75672_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.4 Tukimateriaalit terveyden edistämiseen !\[\]\(75d779d4d319b7a003931ddd37118216_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.5 Tietoa ennusteesta/prognoosista !\[\]\(974c3738d4510157e1809ab73aeae104_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 2.6 Tutkimukset primaaripreventiosta? !\[\]\(3bb700d7c40e9e2206af5942b8c5c319_img.jpg\)](#)
- .
- [Linkki Terveysportti !\[\]\(8908d9c8b4c07c22abf7f32422281c85_img.jpg\)](#)
  - [Linkki DynaMed Plus Terveysportissa !\[\]\(6790559f63632c70e8dec7396eec9933_img.jpg\)](#)
  - [Linkki McMaster Terveysportissa !\[\]\(c14aca2db3a242e576f7b1a23d1606df_img.jpg\)](#)

3. Työterveyshuollon yhteistyötahoja, organisaatioita, tietokantoja

 [3.1 KELA \(1:53\) !\[\]\(e2297bc882e4a3f95bff068ab9c9101f_img.jpg\)](#)

 [3.2 Työterveyslaitos TTL \(1:54\) !\[\]\(a75296508989caaa77a08d26cfccd4e5_img.jpg\)](#)

 [3.3 Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos THL \(1:57\) !\[\]\(90a2fb2f2c617b26262139ae4159c0a0_img.jpg\)](#)

 [3.4 Työsuojeluhallinto \(1:28\) !\[\]\(27df6be88af07602ea392719b144fe7f_img.jpg\)](#)

 [3.5 Työturvallisuuskeskus \(1:19\) !\[\]\(844169987a590ed8c7e31d5d18950e8d_img.jpg\)](#)

 [3.6. Kemikaalitiedon haku \(5:07\) !\[\]\(2f36c159ea3670f7a62f64a4f1cf5c05_img.jpg\)](#)

 [3.7 FinLex \(1:40\) !\[\]\(4d1d3f2547aeece54bb6babd23f4121b_img.jpg\)](#)

 [Harjoitus 3.1 Mitä jos organisaation sivustolta ei löydy - vaihtoehtoinen hakumenetelmä? !\[\]\(96a82dd1250f57fd139c5f3b80c9d977_img.jpg\)](#)

 [Harjoitus 3.2 Työmatka tropiikkiin !\[\]\(f276343e5e0d2402c20fdc9e8443c0dd_img.jpg\)](#)

 [Harjoitus 3.3 Kemikaalitiedon haku CAS !\[\]\(66b14d8ba452f6f18b47935355b6120a_img.jpg\)](#)

 [Linkki Työterveyslaitos TTL !\[\]\(67b4b7a7e28d2fb85c0437cda45ea068_img.jpg\)](#)

 [Linkki Onnettomuuden vaaraa aiheuttavat aineet - OVA-ohjeet !\[\]\(944d59db1282ea95b82255c3404a2195_img.jpg\)](#)

 [Linkki ICSC-tietokanta: Kansainväliset kemikaalikortit !\[\]\(7da9a585536d56657fa124d7eaae44e7_img.jpg\)](#)

 [Linkki Chem ID -tietokanta !\[\]\(5b78f4d8e2942ab203be44f938cc0a7c_img.jpg\)](#)

 [Linkki Tukes - Kemikaalirekisteri, haku tuotenimellä !\[\]\(c8d5e2ee847d658b2a7eb88bf9ce84ac_img.jpg\)](#)

 [Linkki THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos !\[\]\(f1009ec4c244bb185d08b1dfae838c51_img.jpg\)](#)

 [Linkki Työsuojeluhallinto !\[\]\(ab1cd3423001ff994d2c02189fd012b0_img.jpg\)](#)

 [Linkki Työturvallisuuskeskus TTK !\[\]\(834c7d0594ead3332d583e6d9bd73ce6_img.jpg\)](#)

 [Linkki KELA !\[\]\(b221a91d92ddcb14c8313ca57b8e9677_img.jpg\)](#)

 [Linkki KELA - kuntoutuskurssien haku !\[\]\(0008e7ee33c76c8da181b6f52bf57cf7_img.jpg\)](#)

 [Linkki Finlex -tietopalvelu !\[\]\(5daf7861f728ee981062447bbfa4ced8_img.jpg\)](#)

4. PubMed/MEDLINE -käyttötaitoja

- [4.1 Medline perusteet \(3:32\) !\[\]\(33b18af9a4b997eb52666cfeb3c44157_img.jpg\)](#)
  - [4.2 MeSH -termit tiedonhaun apuna \(4:29\) !\[\]\(f51929fecf7b0dc947ac13f4c4835e8f_img.jpg\)](#)
  - [4.3 PubMedin peruskäyttökniikka \(4:30\) !\[\]\(64792950f1b7ee883a860b5f0af110c3_img.jpg\)](#)
  - [4.4 PubMedin hakurajaukset ja suodattimet \(4:11\) !\[\]\(c6956848df6ff9e9b3dad161d5adefac_img.jpg\)](#)
  - [4.5 MeSH-asiasanojen hyötykäyttö PubMedissa \(1:25\) !\[\]\(0fb7605bbd46a254dc450a278ff2f6f9_img.jpg\)](#)
  - [4.6 Lääkeaineet ja kemialliset yhdisteet, hakutekniikkaa \(5:15\) !\[\]\(245ba948a3d2a15e4e94f33933d3d19f_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 4.1 Tietokannasta hakusanoja esille !\[\]\(2f4c2929d10c5f5b778315e363a40572_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 4.2 Hoitotutkimusten \(RCT\) haku !\[\]\(e46aee2da2fe9b8dc3410ed9d94858a2_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 4.3 Tietohaku aiheena työpaikkakiusaaminen !\[\]\(9e1ee4b1eece5b10f33c1591eaf91c08_img.jpg\)](#)
-
- [Linkki PubMed !\[\]\(04bbbdfda578ff50fb1848d7899f9d59_img.jpg\)](#)
  - [Linkki PubMed/MeSH -tietokanta !\[\]\(7b5fab9806cef52ae630fd3e9d01f15a_img.jpg\)](#)

5. Cochrane Library (CLIB)

- [5.1 Cochrane kirjaston esittely \(3:50\) !\[\]\(bdddf9191a284aa0945448444083c5b0_img.jpg\)](#)
  - [5.2 Cochrane kirjaston käyttökniikkaa \(3:23\) !\[\]\(77e1e368d53d3ed6ec2a15bf2432e026_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 5.1 Cochrane ja työterveysaineistot !\[\]\(dc5b06ae612c8367b0d228fe9920a97f_img.jpg\)](#)
  - [Harjoitus 5.2 CLIB hakutekniikkaa hyödyntämään !\[\]\(74fe510dcc64d0099dee18e363dbb883_img.jpg\)](#)
-
- [Cochrane kirjasto Terveysportissa !\[\]\(9e6821bdbab0941f72cbc7502b4c45a9_img.jpg\)](#)
  - [Demohaku: MeSH ja tekstisanojen kattava käyttö CLIB:ssa \(2:43\) !\[\]\(6b57edc55588b92c9580b6a9988174ec_img.jpg\)](#)